

**การเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว
มรดกโลกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
Youth Empowerment towards the Conservation of Culture World Heritage
Tourist Attraction: A Case Study of Ayutthaya Historical Park**

กมลวรรณ วรรณธำ

Kamonwan Wanthanang

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Pranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Phra Nakhon Si Ayutthaya 13000 Thailand

Corresponding author E-mail: duean_2520@hotmail.com

(Received: October 21, 2018; Revised : December 7, 2018; Accepted : January 24, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เยาวชนที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 380 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าสถิติที การทดสอบด้วยค่าสถิติเอฟ และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยการทดสอบด้วยวิธีแอล เอส ดี กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า 1) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสนับสนุน การสร้างความคิด และการเสริมแรง และ 2) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษาและเกรดเฉลี่ย ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การเสริมพลังอำนาจ, เยาวชน, การอนุรักษ์, อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

Abstract

This purposes of this research were to: 1) study youth empowerment towards the conservation of cultural world heritage tourist attraction: a case study of Ayutthaya Historical Park and 2) compare youth empowerment towards the conservation of cultural world heritage tourist attraction: a case study of Ayutthaya Historical Park by personal factors. The samples used in this research were 380 youths who studied in the institutes in Ayutthaya Historical Park using cluster random sampling method. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, T-test, F-test and LSD by appointing significance at a .05 level. The results found that: 1) youth empowerment towards the conservation of cultural world heritage tourist attraction: a case study of Ayutthaya Historical Park, as a whole, had mean at the high level. When considered by aspects, sorting in descending order, including encouragement, thinking creation, and reinforcement and 2) youth empowerment towards the conservation of cultural world heritage tourist attraction: a case study of Ayutthaya Historical Park classified by educational level and GPA, as a whole, was different with statistical significance.

Keywords : empowerment, youth, conservation, Ayutthaya Historical Park

บทนำ

ใน พ.ศ. 2534 อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมในนาม นครประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา เนื่องจากกรุงศรีอยุธยา เป็นตัวแทนแสดงถึงความเป็นเยี่ยมในการสร้างสรรค์คุณค่า และการเลือกสรรตำแหน่งที่ตั้งของพระนครให้เหมาะสมกับความซับซ้อนของลักษณะผังเมืองเฉพาะของชุมชนที่อาศัยการสัญจรทางน้ำเป็นหลัก เป็นแม่แบบสำคัญในการสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ และมีเอกลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านอารยธรรม ซึ่งจะหาครโบราณใดเทียบได้ในเอเชียหรือในโลกเป็นไม่มี

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา มีเนื้อที่ 1,810 ไร่ ตั้งอยู่ภายในเกาะเมืองอยุธยา เขตเทศบาลนครพระนครคีรีอยุธยา จังหวัดพระนครคีรีอยุธยา อย่างไรก็ตามเมื่อศึกษาพบปัญหาของการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา และการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครคีรีอยุธยาหลายประการ ได้แก่ กลไกการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมและกลไกการจัดการการท่องเที่ยวที่ยังอ่อนแอ ขาดเอกภาพพัฒนาการท่องเที่ยว ขาดความเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่น และจังหวัด หน่วยงานภาครัฐไม่เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนประชาชนได้เข้าร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคือการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ขาดการพูดคุยทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลมรดกโลกกับชุมชน ขาดการประชาสัมพันธ์ผู้นำชุมชนไม่มีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ศศิภา ทิพย์ประภา, 2557) และยังพบว่า เยาวชนในพื้นที่ขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม

ดังนั้นการส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม การเสริมพลังอำนาจแก่เยาวชนเป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญ การเสริมพลังอำนาจหมายถึง กระบวนการระหว่างบุคคลที่มีการจัดเตรียมเครื่องมือ โอกาส ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม และเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถ

ในการตัดสินใจและการจัดการกับสภาวะแวดล้อมต่างๆ ด้วยตนเอง ด้วยความเป็นอิสระ มีความรู้สึกรับผิดชอบและตระหนักในคุณค่าของตนเอง สามารถควบคุมความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของตนเองได้ (อดิพร ทองหล่อ, 2546) ในการขับเคลื่อนการเสริมพลังอำนาจแก่เยาวชนต้อง ประกอบด้วย ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ เป้าหมายในชีวิต ประสบการณ์ส่วนบุคคล และปัจจัยระหว่างบุคคล ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องมีความร่วมมือและมีส่วนร่วม เวลา และปรัชญาและความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจต้องมีความเชื่อเท่าเทียมกัน (ขวัญจิตร โกพลรัตน์, 2555)

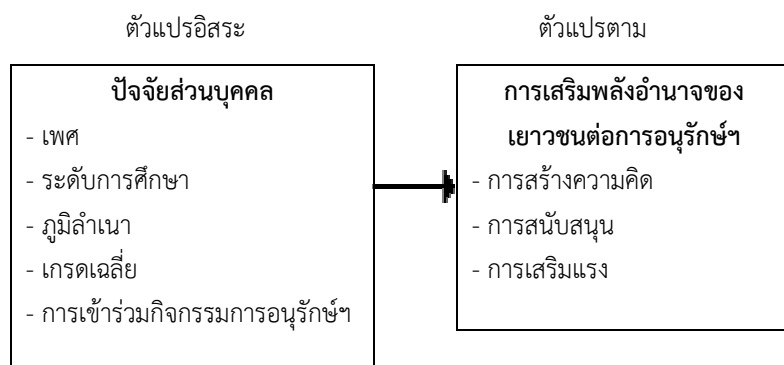
จากความสำคัญอันนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยาทั้งจากครอบครัว ชุมชน และสังคม และเปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม และนำไปสู่การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครคีรีอยุธยาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เยาวชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. ทำให้ได้รับข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากร คือ เยาวชนที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 27,984 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 380 คน ซึ่งผู้วิจัยคำนวณหาขนาดที่เหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรและวิธีการคำนวณของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
3. ขอบเขตด้านเวลา ศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 - พฤษภาคม 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เรื่องการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 ข้อ

การสร้างแบบสอบถาม โดยสร้างข้อคำถามจากตัวแปรที่ได้มาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวม 20 ข้อ นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ แล้วคำนวณดัชนีความสอดคล้องภายใน (Index of Item Objective Congruency : IOC) รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแบบสอบถามแก้ไขให้เหมาะสม ถูกต้องและพัฒนาให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน นำผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .894 ซึ่งสามารถนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
4. ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test)

และทดสอบ One-way ANOVA (F-test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหากพบว่า ค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างจะวิเคราะห์

ด้วยวิธีการของ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

เกณฑ์การแปลผล

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.51 - 5.00	การเสริมพลังอำนาจมากที่สุด
3.51 - 4.50	การเสริมพลังอำนาจมาก
2.51 - 3.50	การเสริมพลังอำนาจปานกลาง
1.51 - 2.50	การเสริมพลังอำนาจน้อย
1.00 - 1.50	การเสริมพลังอำนาจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง บทความ และวิทยานิพนธ์ต่างๆ เพื่อนำมาเป็นสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด การวิจัยในครั้งนี้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยที่ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง แก่กลุ่มตัวอย่างในสถาบันการศึกษาในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา จาก 380 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมสภาพการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ

ด้าน	สภาพการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนฯ	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
1.	การสร้างความคิด	3.82	.825	มาก
2.	การสนับสนุน	3.88	.845	มาก
3.	การเสริมแรง	3.78	.907	มาก
	รวม	3.83	.805	มาก

2.1 ด้านการสนับสนุน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ จังหวัดมีช่องทางให้ท่านแสดงความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.96 และ S.D. = .863) รองลงมา สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านอนุรักษ์

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.6 กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 43.7 ภูมิลำเนาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา คิดเป็นร้อยละ 81.8 เกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99 คิดเป็นร้อยละ 44.7 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกฯ ของโรงเรียน ชุมชน หรือจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 62.9

2. การเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยาน ประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83 และ S.D. = .085) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้งหมด 3 ด้าน เรียงตามลำดับการเสริมพลังอำนาจ จากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสนับสนุน ($\bar{X}$ = 3.88 และ S.D. = .845) อยู่ใน ระดับมาก รองลงมา ด้านการสร้างความคิด ($\bar{X}$ = 3.82 และ S.D. = .825) อยู่ในระดับมาก และด้านการเสริมแรงอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78 และ S.D. = .907) ตามตารางที่ 1

แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ร่วมกับชุมชน และจังหวัด ($\bar{X}$ = 3.95 และ S.D. = .769) และน้อยที่สุดชุมชนมีการจัดกิจกรรม การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ที่ให้เยาวชน เข้าไปมีส่วนร่วมได้ ($\bar{X}$ = 3.80 และ S.D. = .868) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ด้านการสนับสนุน

ข้อที่	การสนับสนุน	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1	มีการสร้างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกฯ ในสถานศึกษา	3.85	.825	มาก
2	สถานศึกษามีการดำเนินการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ร่วมกับชุมชนและจังหวัด	3.95	.769	มาก
3	สถานศึกษาสร้างกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ โดยเน้นการสัมผัสจริง	3.88	.900	มาก
4	ชุมชนมีการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ที่ให้เยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้	3.80	.868	มาก
5	จังหวัดมีช่องทางให้ท่านแสดงความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.96	.863	มาก
รวม		3.88	.845	มาก

2.2 ด้านการสร้างความคิด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สื่อต่างๆ ในจังหวัดประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้เยาวชนร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.94 และ S.D. = .842) รองลงมา ชุมชนของท่านสนับสนุนให้คนในชุมชน

ร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.86 และ S.D. = .841) และน้อยที่สุดในรายวิชาต่างๆ มีการนำปัญหารุกล้ำแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ วิเคราะห์อภิปรายกัน ($\bar{X}$ = 3.69 และ S.D. = .845) ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ด้านการสร้างความคิด

ข้อที่	การสร้างความคิด	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1	ในรายวิชาต่างๆ มีการสอดแทรกการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.79	.801	มาก
2	ครูอาจารย์มีกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.84	.796	มาก
3	ในรายวิชาต่างๆ มีการนำปัญหาการรุกรล้ำแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกฯ วิเคราะห์ อภิปรายกัน	3.69	.845	มาก
4	สื่อต่างๆ ในจังหวัดประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้เยาวชนร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.94	.842	มาก
5	ชุมชนของท่านสนับสนุนให้คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.82	.825	มาก
รวม		3.88	.845	มาก

2.3 ด้านการเสริมแรง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ชุมชนของท่านชื่นชม/ให้กำลังใจเยาวชนในการทำกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ($\bar{X}$ = 3.87 และ S.D. = .892) รองลงมา สถานศึกษาชื่นชม/ให้กำลังใจนักเรียน

นักศึกษาในการทำกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ($\bar{X}$ = 3.85 และ S.D. = .891) และน้อยที่สุดสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณแก่นักเรียนนักศึกษาเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ($\bar{X}$ = 3.68 และ S.D. = .986) ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพการเสริมพลังอำนาจของเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ด้านการเสริมแรง

ข้อที่	การเสริมแรง	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีการประกวดโครงการของนักเรียนนักศึกษาเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดก	3.72	.915	มาก
2	จังหวัดมีการประกวดโครงการของนักเรียนนักศึกษาเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.81	.843	มาก
3	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณแก่นักเรียนนักศึกษาเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.68	.986	มาก
4	ชุมชนของท่านชื่นชม/ให้กำลังใจเยาวชนในการทำกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.87	.892	มาก
5	สถานศึกษาชื่นชม/ให้กำลังใจเยาวชนในการทำกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ	3.85	.891	มาก
รวม		3.78	.907	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีดังนี้

3.1 เยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3.2 เยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงได้จำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's LSD procedure พบว่า เยาวชนที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างความคิด การสนับสนุน และการเสริมแรง มากกว่าเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

3.3 เยาวชนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.4 เยาวชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกัน 2 ด้าน ที่ระดับ

นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือ ด้านการสร้างความคิด และการเสริมแรง จึงได้จำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's LSD procedure พบว่าเยาวชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มากกว่าเยาวชนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 ในด้านการสร้างความคิด และการเสริมแรง

3.5 การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ ของโรงเรียน ชุมชน จังหวัด ของเยาวชนที่ต่างกัน มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษา โรงเรียน และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ โดยการดำเนินการในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาให้เกิดศักยภาพหรือความสามารถแก่เยาวชน เพื่อพัฒนาให้เกิดศักยภาพหรือความสามารถของบุคคลให้มีความเข้มแข็งนำไปสู่การมีจิตสำนึกในหน้าที่ร่วมกันเพื่ออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ใน 3 ลักษณะ คือ การสร้างความคิด การสนับสนุน และการเสริมแรง การสร้างความคิดเป็นการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมีความรู้สึกตระหนัก

เห็นคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม เพื่อให้เยาวชนร่วมนุรักษ์ ในขณะที่การสนับสนุน เป็นการสนับสนุนเยาวชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรม เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ การสร้างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ระหว่างสถานศึกษา หรือหน่วยงานภาครัฐเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน และการเสริมแรง หมายถึง การกระตุ้นเยาวชนให้เกิดพฤติกรรม ในการร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของธีราพร ทองปัญญา (2557) ที่กำหนดรูปแบบของการเสริมพลังอำนาจเยาวชนเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ รูปแบบแรกเป็นการเสริมพลังอำนาจด้วยการเป็นผู้กระตุ้น คือ การกระตุ้นให้เยาวชนได้คิดและมองเห็นปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำไปสู่การเกิดความคิดที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนาชุมชนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ในขณะที่ตัวเยาวชนเองได้มีการพัฒนาตนเองด้วยการรู้จักที่จะแสดงบทบาทในการเป็นผู้คิดและดำเนินการ เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง รูปแบบที่สองเสริมพลังอำนาจด้วยการเป็นผู้ประสานเป็นลักษณะของการเสริมพลังอำนาจเยาวชนด้วยการประสานความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มผู้เข้าร่วมทั้งเยาวชน ผู้นำ และคนในชุมชน ทำให้เยาวชนได้กล้าแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มผู้ใหญ่มากขึ้น สามารถทำการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และรูปแบบสุดท้ายเป็นการเสริมพลังด้วยการเป็นผู้สนับสนุน คือ การสนับสนุนเยาวชน ในด้านการเข้าร่วม การคิด และการกระทำ โดยให้สิทธิหรือโอกาสกับเยาวชน ซึ่งเปรียบได้กับการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ของการทำงานพัฒนาให้เกิดขึ้น ได้แก่ การให้เยาวชนได้เข้ามาเป็นผู้เข้าร่วมในกระบวนการ การสนับสนุนความคิดของเยาวชน ด้วยการรับฟังความต้องการ ความคิดเห็นของเยาวชน โดยมองเยาวชนเป็นกลุ่มหนึ่งที่สามารถมีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาชุมชน ได้เท่าเทียมกับผู้ใหญ่ และการส่งเสริมความคิดของเยาวชนโดยช่วย ในการให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา เพื่อเติมเต็มความคิดของเยาวชน ให้สมบูรณ์มากขึ้น

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของวรรณิสา สันป่าแก้ว และชินชนก โควินท์ (2557) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พลังงานของเยาวชน พบว่า กระบวนการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พลังงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การขัดเกลา การสร้างความคิด การเสริมทัศนคติ การปฏิบัติ และการประเมินผล และสอดคล้องกับแนวคิดวิธีการอนุรักษ์โบราณสถานและงานสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของไขแสง สุขะวัฒนะ

(2530) ที่ชี้ให้เห็นว่าควรจัดให้มีการศึกษาไว้ในหลักสูตร เพื่อให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์โบราณสถานและสถาปัตยกรรม ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยเยาวชนของชาติให้เห็นคุณค่าของ สิ่งที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

2. เยาวชนที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างความคิด ด้านการสนับสนุน และด้านการเสริมแรง มากกว่าเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. เนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 เน้นในเรื่องของการมีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากกรณีปัญหา เป็นกลยุทธ์การสอนลักษณะหนึ่งที่มีให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหา และการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นแหล่งเรียนรู้จริงที่ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายศาสตร์ เช่น ประวัติศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารจัดการ การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น

ทั้งนี้การศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันยังให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังการมีจิตสาธารณะแก่นักศึกษาที่เป็นการรับรู้ตระหนักต่อส่วนรวม ไม่กระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ร่วมกันปกป้องดูแลรักษา ร่วมแก้ไขปัญหาดิตตาม ประเมินผล และทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือสังคมตามแต่โอกาสของนักศึกษาจึงเป็นการสร้างฐานทางปัญญาในการเป็นภูมิคุ้มกันให้กับนักศึกษา ตลอดจนครอบครัว ชุมชน และสังคม (ศิริสุข นาคะเสนีย์, ชูลี ปัญญาผลินกุล และศศิวิมล โมอ่อน, 2558) โดยกิจกรรมการมีจิตสาธารณะมีรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดตั้งชมรม ค่ายอาสา หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จึงมักได้ถูกนำไปใช้ในการกระบวนการสร้างจิตสาธารณะแก่นักศึกษาอยู่เสมอ

3. เยาวชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของเยาวชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มากกว่าเยาวชนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป ในด้านการสร้างความคิด และการเสริมแรง เนื่องจากเยาวชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.0 อาจมีพฤติกรรมความไม่ใส่ใจการเรียน ทั้งที่ความใส่ใจมีความจำเป็นต่อการเรียน ควรที่จะได้รับการปลูกฝังและพัฒนา เพราะการที่

นักเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวในการเรียน ขึ้นอยู่กับความใส่ใจต่องานของนักเรียนคนนั้น (อิชยา จินะกาญจน์ และสุวีร์ ศิวะแพทย์, 2554) ดังนั้นผู้สอนจึงมีกระบวนการการสร้างความคิด และการเสริมแรงเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ มากกว่าเยาวชนที่เกรดเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการสนับสนุน ชุมชนในพื้นที่ควรเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ อย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านการสร้างความคิด สถานศึกษาต่างๆ ในพื้นที่ควรนำกรณีศึกษาปัญหาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ มาศึกษาเพื่อให้เยาวชนได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการจัดการปัญหารวมทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ แก่เยาวชน

1.3 ด้านการเสริมแรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรต่างๆ แก่แก่นักเรียนนักศึกษาเพื่อการจัดกิจกรรมในอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ

2.2 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเสริมพลังอำนาจแก่เยาวชนในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมฯ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญจิตร โกพลรัตน์. (2555). การเสริมพลังอำนาจวัยรุ่นเพื่อพัฒนาโครงการป้องกันการสูบบุหรี่ในโรงเรียน. การศึกษาอิสระ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไขแสง ศุภะวัฒน์. (2530). การอนุรักษ์โบราณสถานและงานสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม. เอกสารประกอบการบรรยายสัมมนาเรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถานในฐานะหลักฐานทางวิชาการ วันที่ 6-7 สิงหาคม 2530 เอกสารหมายเลข 6. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีราพร ทองปัญญา. (2557). กระบวนการเสริมพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนของเยาวชน. คุษณินพนธ์สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย์และชุมชน ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย์และชุมชนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณิภา สันป่าแก้ว และชื่นชนก โควิท. (2557). แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พลังงานของเยาวชน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 9 (เมษายน) : หน้า 462-475.
- ศศิภา ทิพย์ประภา. (2557). รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์ ภายในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิริสุข นาคะเสนีย์, ชูลี ปัญจะผลินกุล และศศิวิมล โมอ่อน. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วารสารวิจัยรำไพพรรณี. 9 (ตุลาคม) : หน้า 80-90.
- อติพร ทองหล่อ. (2546). รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของอาจารย์พยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิชยา จินะกาญจน์และสุวีร์ ศิวะแพทย์. (2554). ผลการใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยกิจกรรมต่อพฤติกรรมความไม่ใส่ใจการเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5 (เมษายน): หน้า195-203.